

Bruxelles, den 28.7.2023
SWD(2023) 266 final

ARBEJDSDOKUMENT FRA KOMMISSIONENS TJENESTEGRENE

RESUMÉ AF RAPPORTEN OM KONSEKVENSANALYSEN

Ledsagedokument til

forslag til

**EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING
om Den Europæiske Unions arbejdsmarkedsstatistikker om virksomheder og om
ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 530/1999 og Europa-Parlamentets og Rådets
forordning (EF) nr. 450/2003 og (EF) nr. 453/2008**

{COM(2023) 459 final} - {SEC(2023) 295 final} - {SWD(2023) 265 final}

Indledning og baggrund

Den Europæiske Unions Statistiske Kontor (Eurostat) sikrer, at der udarbejdes sammenlignelige europæiske statistikker af høj kvalitet i overensstemmelse med de statistiske principper i forordning (EF) nr. 223/2009 om europæiske statistikker. De vigtigste anvendelser af de europæiske statistikker er at tjene til at udforme, gennemføre og overvåge EU's politikker, og deres vigtigste brugere er EU-institutionerne, forskere, nationale myndigheder og offentligheden. Det europæiske statistiske system er et partnerskab mellem Eurostat og de nationale statistiske kontorer, som fungerer som et netværk. Eurostats rolle er at gå forrest i harmoniseringen af statistikker i tæt samarbejde med de nationale statistikmyndigheder, som indsamler data og udarbejder statistikker til nationale og europæiske formål.

For at kunne fastlægge og gennemføre politikker og aktiviteter, som er til gavn for EU's befolkning inden for EU's kompetenceområder som fastsat i artikel 2 og 3 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), har EU-institutionerne brug for fuldstændige, rettidige, pålidelige, detaljerede, harmoniserede og sammenlignelige europæiske statistikker. Navnlig arbejdsmarkedsstatistikker om virksomheder er en vigtig informationskilde i forbindelse med politikudformning og monitorering.

De europæiske arbejdsmarkedsstatistikker om virksomheder er officielle statistikker, der beskriver, hvordan virksomheder fungerer i forhold til arbejdsmarkedet. De kan f.eks. vise, om der er ledige stillinger i virksomheder (efterspørgsel efter arbejdskraft), hvor mange ledige stillinger der er i forhold til dem, der allerede er besat, og hvordan stillingerne varierer afhængigt af en virksomheds økonomiske aktivitet. Desuden giver arbejdsmarkedsstatistikker om virksomheder oplysninger om arbejdsgivernes omkostninger ved at beskæftige personale (arbejdskraftomkostninger), hvordan disse omkostninger er struktureret (f.eks. hvad er lønninger og andre omkostninger), og hvordan de varierer afhængigt af regionen eller den økonomiske aktivitet. De omfatter også data om individuelle lønninger for et repræsentativt udsnit af ansatte og deres karakteristika (f.eks. alder, køn, beskæftigelse, uddannelsesniveau) samt deres arbejdsgivers karakteristika (økonomisk aktivitet, størrelsesklasse osv.). For arbejdsgiverne udgør lønningerne en betydelig del af produktionsomkostningerne og er til en vis grad bestemmende for deres omkostningskonkurrenceevne. For de fleste ansatte udgør lønningerne størstedelen af deres indkomst og bidrager til deres økonomiske velfærd.

Arbejdsmarkedsstatistikker om virksomheder dækker følgende dataindsamlinger:

- statistikker over ledige stillinger, som viser antallet af besatte og ledige stillinger
- undersøgelse af arbejdskraftomkostninger for så vidt angår niveauet for og sammensætningen af virksomhedernes arbejdskraftomkostninger ved beskæftigelse af arbejdskraft
- lønomkostningsindekset, som tager højde for ændringer i de timelønomkostninger, der afholdes af virksomhederne ved beskæftigelse af arbejdskraft
- lønstrukturundersøgelsen vedrørende den løn, der udbetales til de enkelte ansatte, og oplysninger om deres socioøkonomiske karakteristika
- lønforskellen mellem kønnene, som måler den relative forskel mellem den gennemsnitlige bruttotimeløn for mandlige og kvindelige ansatte og anvender lønstrukturundersøgelsen som en primær kilde.

De retsakter, der regulerer arbejdsmarkedsstatistikker om virksomheder, er:

- Rådets forordning (EF) nr. 530/1999 af 9. marts 1999 om **statistikker over løn- og lønomkostningsstrukturer** (EFT L 63 af 12.3.1999, s. 6).
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 450/2003 af 27. februar 2003 om **lønomkostningsindekset** (EUT L 69 af 13.3.2003, s. 1).
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 453/2008 af 23. april 2008 om **kvartalsstatistikker over ledige stillinger i Fællesskabet** (EUT L 145 af 4.6.2008, s. 234).

Problemformulering

I evalueringen konkluderedes det, at lovgivningen om arbejdsmarkedsstatistikker om virksomheder gjorde det muligt at indsamle oplysninger af høj kvalitet, som i vid udstrækning anvendes til det tilsigtede formål, og at medlemsstaterne med tiden forbedrede deres overholdelse af lovgivningen. De stærke sider ved arbejdsmarkedsstatistikker om virksomheder ligger i deres veletablerede omdømme som en kilde til sammenhængende, effektive, sammenlignelige og nøjagtige oplysninger, som i vid udstrækning anvendes af organisationer og politiske beslutningstagere på alle niveauer. I løbet af de seneste 10-20 år er betydningen af arbejdsmarkedsstatistikker om virksomheder vokset i takt med den politiske udvikling inden for ligestilling, arbejdsvilkår og monitorering af den monetære union. Sammenlignelige data på EU-plan for disse politikker er afgørende og giver en klar merværdi.

Evalueringen har imidlertid også fremhævet nogle svagheder i tilpasning af arbejdsmarkedsstatistikker om virksomheder til nye behov, kilder og metoder. Det første problem med den eksisterende retlige ramme er, at arbejdsmarkedsstatistikker om virksomheder ikke adresserer nye behov, kilder og metoder. Den retlige ramme afspejler ikke de nyeste brugerbehov og er ikke fleksibel nok til at imødekomme dem, der vil opstå i fremtiden. Brugere søger mere aktuelle data gennem hyppigere dataindsamling og -offentliggørelse (afhængigt af typen af arbejdsmarkedsstatistikker om virksomheder) og/eller kortere frister for indberetning og formidling. I forordningerne om arbejdsmarkedsstatistikker om virksomheder blev det ikke påtænkt at anvende innovative datakilder, fordi de ikke var tilgængelige på det pågældende tidspunkt. Derfor justeres den statistiske kvalitetsindberetning ikke med henblik på at vurdere kvaliteten af de kilder, der kan anvendes i dag. En anden ny tendens er anvendelsen af administrative data. Medlemsstaterne gør mere brug af denne kilde, hvilket muliggør hyppigere dataindsamling (f.eks. kvartalsvis) med en lavere byrde for virksomhederne. Rammen for kvalitetsindberetning i den nuværende lovgivning om arbejdsmarkedsstatistikker om virksomheder egner sig imidlertid ikke til denne type data.

For det andet omfatter arbejdsmarkedsstatistikker om virksomheder ikke væsentlige aktører i EU's økonomi, f.eks. mikrovirksomheder. Denne mangel blev allerede konstateret, da retsakterne blev vedtaget. Den er blevet adresseret på forskellige måder (ved at kræve gennemførlighedsundersøgelser, der kunne have ført til en ændring af lovgivningen, eller ved at yde finansiel støtte til at skabe de nødvendige kapaciteter), men blev ikke afhjulpet tilstrækkeligt for visse dataindsamlinger. De indsamlede oplysninger er derfor skævvredne i visse arbejdsmarkedsstatistikker om virksomheder, navnlig på grund af den ufuldstændige inddragelse af visse økonomiske sektorer eller typer af virksomheder. Denne situation varierer også afhængigt af dataindsamlingen og udviklingen i de forskellige lande. Som følge heraf kan de data, der indberettes til Eurostat, ikke udnyttes fuldt ud (f.eks. kan EU-aggregater ikke beregnes for hele økonomien, og landesammenligninger vanskeliggøres f.eks. af lønstrukturundersøgelsen, da ikke alle lande udvidede deres dataindsamling til at omfatte mikrovirksomheder). Manglen på en retlig forpligtelse til at give årlige oplysninger om lønforskel mellem kønnene blev også problematisk, efter at denne indikator blev medtaget i

overvågningen af den europæiske søjle for sociale rettigheder, mål 5 "Ligestilling mellem kønnene" i FN's mål for bæredygtig udvikling og strategien for ligestilling mellem kønnene. Nogle medlemsstater har ikke fremlagt årlige data om lønforskellen mellem kønnene.

For det tredje kunne arbejdsmarkedsstatistikkerne om virksomheder gøres mere ensartede ved at forenkle den juridiske struktur (erstatte de tre gældende rammeforordninger med én konsolideret tekst). Denne samlede retlige ramme ville drage fordel af systematiske henvisninger til de tilsvarende begreber, der anvendes inden for nært beslægtede områder, f.eks. nationalregnskaber og europæisk erhvervsstatistik. Siden vedtagelsen af lovgivningen om arbejdsmarkedsstatistikker om virksomheder er lovgivningen på begge områder blevet ajourført, og metodologien heri er blevet revideret (det europæiske nationalregnskabsystem 2010, forordningen om europæisk erhvervsstatistik vedtaget i 2019). Det er derfor nødvendigt at tilpasse modellen for arbejdsmarkedsstatistikker om virksomheder, således at der sikres konsekvens på tværs af områderne og skabes klarhed for brugerne af lovgivningen om arbejdsmarkedsstatistikker om virksomheder, herunder medlemsstaternes statistiske kontorer.

Evalueringen har vist, at disse problemer vil være ved og kan forværres i fremtiden, hvis der ikke træffes lovgivningsmæssige foranstaltninger.

Målsætninger

Det overordnede mål med initiativet er at udarbejde arbejdsmarkedsstatistikker og virksomhedsstatistikker, som er ajourførte, relevante, fuldstændige med hensyn til inddragelse af vigtige økonomiske sektorer, sammenlignelige på tværs af medlemsstaterne og i overensstemmelse med beslægtede statistiske områder. Dette kan opdeles i tre specifikke mål, som er tilpasset efter ovennævnte problemer:

- at tilpasse de lovgivningsmæssige rammer, således at der gives mulighed for fleksibilitet til at opfylde nye behov, som måtte opstå, offentliggøre mere rettidige statistikker og fremme brugen af innovative kilder og metoder (hvis kvalitet er blevet behørigt vurderet)
- at udvide statistikernes dækning til hele økonomien og sikre udtømmende data om lønforskelle mellem kønnene
- at forbedre sammenhængen med beslægtede statistiske områder.

Løsningsmodeller og deres konsekvenser

For at udvikle løsningsmodeller udarbejdede Eurostat en udtømmende liste over alle mulige foranstaltninger, der blev identificeret under det forberedende arbejde sammen med de nationale statistiske kontorer, en offentlig høring og høring af interessenter i forbindelse med hver dataindsamling. Foranstaltningerne blev derefter samlet i lovgivningsmæssige rammer eller løsningsmodeller.

Tabel 1 viser de deraf følgende løsningsmodeller, som er rangordnet efter et stigende ambitionsniveau. **Løsningsmodel 0** er referencescenariet. I **løsningsmodel 1** er de dataindsamlinger, der er specificeret i de tre eksisterende forordninger, integreret i en ny samlet rammeforordning, der også inddrager lønforskellen mellem kønnene. Definitioner, begreber og tilgange er tilpasset indbyrdes, og der er fastlagt en overordnet planlægning for bedre at synkronisere dataoverførsler. Der er stærke metodologiske forbindelser mellem: i) lønstrukturundersøgelsen og lønforskelle mellem kønnene og ii) lønomkostningsundersøgelsen og lønomkostningsindekset. Løsningsmodel 1 adresserer imidlertid ikke nye behov, dataindsamlingers aktualitet eller dækning, i det omfang disse bør adresseres på frivillig basis i denne løsningsmodel.

I **løsningsmodel 2** udvides dækningen til også at omfatte mikrovirksomheder for så vidt angår lønstrukturundersøgelsen (de vigtigste oplysninger). Lønomkostningsundersøgelsen udvides ikke til at omfatte disse virksomheder. Anvendelsesområdet for begge disse undersøgelser udvides til at omfatte NACE-afsnittet "Offentlig forvaltning og forsvar; lovpligtig socialsikring", og at statistikkerne over ledige stillinger omfatter hele økonomien. Aktualiteten forbedres for lønomkostningsindekset, og den forbedres en smule (med 2 måneder) for lønstrukturundersøgelsen. Der er ingen forbedring af aktualiteten af undersøgelsen af arbejdskraftomkostninger. Hyppigheden af begge undersøgelser forbliver uændret som i referencescenariet. Udarbejdelse af et retsgrundlag for lønforskellen mellem kønnene og inddragelse af nye behov, som måtte opstå, indgår også i denne løsningsmodel. Denne løsningsmodel sikrer forbedret kvalitetsindberetning for alle dataindsamlinger og bedre harmonisering og planlægning via den integrerede rammeforordning.

Endelig imødekommer **løsningsmodel 3** på udtømmende vis behovet for forbedring og harmonisering af alle arbejdsmarkedsstatistikker om virksomheder, således som de interesserede parter har tilkendegivet. Den omfatter alle identificerede politiktiltag. Disse foranstaltninger vedrører dækning, aktualitet, høj hyppighed for lønstruktur- og lønomkostningsundersøgelser, kvalitetsindberetning, anvendelse af administrative data og innovative kilder, tilpasning af begreber på tværs af områder inden for arbejdsmarkedsstatistikker om virksomheder, obligatorisk indsamling af data om lønforskellen mellem kønnene og inddragelse af nye behov, som måtte opstå. Det betyder, at begge undersøgelser dækning udvides til mikrovirksomheder og til NACE-afsnittet "Offentlig forvaltning og forsvar; lovpligtig socialsikring", og at statistikkerne over ledige stillinger omfatter hele økonomien. Der er sket en betydelig forbedring af aktualiteten af lønstrukturundersøgelsen, mens der er sket en moderat forbedring med hensyn til lønomkostningsundersøgelsen. Med denne løsningsmodel tilgodeses arbejdsmarkedsstatistikkerne om virksomheder i form af forbedret kvalitetsindberetning og bedre harmonisering og planlægning ved hjælp af én integreret rammeforordning.

Tabel 1: Løsningsmodel 0 (referencescenario), 1, 2 og 3 under én ny rammeforordning — hovedtræk og forskelle

Klynge af foranstaltninger	Løsning 0 (reference scenario)	Løsning 1	Løsning 2	Løsning 3
Lønforskel mellem kønnene (årlig dataindsamling)	Nej	Obligatorisk	Fuld gennemførelse	Fuld gennemførelse
Dækning	Nej	Frivillig	Mikrovirksomheder i lønstrukturundersøgelsen (kun de vigtigste oplysninger). Den offentlige sektor omfattet af begge undersøgelser (løn- og lønomkostningsstruktur). Fuldstændig dækning af statistikker over ledige stillinger.	Mikrovirksomheder i begge undersøgelser — løn- og lønomkostningsstruktur (fuldstændige oplysninger). Den offentlige sektor omfattet af begge undersøgelser (løn- og lønomkostningsstruktur). Fuldstændig dækning af statistikker over ledige stillinger.
Aktualitet og hyppighed	Nej	Frivillig (kun aktualitet)	Aktualiteten forbedres til en vis grad (betydelig forbedring af lønomkostningsindekset og moderat forbedring af lønstrukturundersøgelsen). Ingen forøgelse af	Aktualiteten forbedres for lønomkostningsindekset og lønomkostningsstrukturen. Hyppigheden af begge undersøgelser fordobles.

			undersøgelseshyppigheden	
Kvalitetsindberetning, anvendelse af administrative data og innovative kilder	Nej	Frivillig (men obligatorisk for lønforskel mellem kønnene)	Fuld gennemførelse	Fuld gennemførelse
Nye behov	Nej	Frivillig	Ja	Ja

Sammenligning mellem den foretrukne løsningsmodel og de øvrige løsningsmodeller

Der blev foretaget en kvalitativ vurdering af de fire løsningsmodeller, der blev udvalgt til konsekvensanalysen. Heri blev proportionaliteten vurderet, og derefter virkningsfuldhed, effektivitet og sammenhæng. Tabel 2 indeholder et resumé af denne vurdering.

Hvad angår omkostninger medfører løsningsmodel 3 en betydelig stigning i byrden for virksomhederne, hvilket igen fører til en stigning på 88 % i deres udgifter til besvarelse af undersøgelser. Løsningsmodel 2 medfører en stigning på 11 % i byrden for virksomhederne. I løsningsmodel 3 stiger omkostningerne for dataindsamlere med 64 % i forhold til 12 % i løsningsmodel 2. Løsningsmodel 1 medfører en ubetydelig stigning i byrden og omkostningerne for virksomhederne og de nationale statistiske kontorer.

	Omkostningsstigninger for de nationale statistiske kontorer (i EUR)	procentvis stigning i de samlede omkostninger for de nationale statistiske kontorer
Løsning 1	215 000	1 %
Løsning 2	3 700 000	12 %
Løsning 3	19 300 000	64 %

	Omkostningsstigninger for virksomheder (i EUR)	procentvis stigning i de samlede omkostninger for virksomheder
Løsning 1	92 000	0,2 %
Løsning 2	4 700 000	11 %
Løsning 3	38 000 000	88 %

Alle løsningsmodellerne sikrer proportionalitet. Løsningsmodel 2 blev udpeget som den løsning, der imødekommer databrugeres og -leverandørers behov på den mest omkostningseffektive måde. Selv om databrukerne gerne ser et mere ambitiøst forslag som løsningsmodel 3, vil det være vanskeligt at nå til enighed om denne mulighed i betragtning af dens konsekvenser for virksomhedernes byrde.

Tablet 2: Sammenligning af løsningsmodellerne

Vurdering		Score		
		Løsning 1	Løsning 2	Løsning 3
Overensstemmelse med proportionalitetsprincippet (OK/uvis/ikke OK)	Går løsningsmodellen videre, end hvad der er nødvendigt for at nå målene på tilfredsstillende vis?	OK	OK	OK
	Er løsningsmodellen begrænset til aspekter, som medlemsstaterne ikke kan opnå på tilfredsstillende vis alene, og som EU kan gøre bedre?	OK	OK	OK
	Står omkostningerne for EU, de nationale regeringer, regionale og lokale myndigheder, virksomheder og offentligheden i rimeligt forhold til initiativets mål?	OK	OK	Uvis
	En typen af handling (valget af reguleringsmiddel/reguleringsform) er den enklest mulige og forenelig med en tilfredsstillende opfyldelse af foranstaltningens mål og behovet for effektiv håndhævelse	OK	OK	OK
Virkningsfuldhed (-- til ++)	Strategisk mål (SM) 1.1: Tilpasning af de lovgivningsmæssige rammer for at give mulighed for fleksibilitet med hensyn til at imødekomme nye behov	+	++	++
	SO 1,2 Offentliggørelse af mere aktuelle statistikker	+	+	++
	SO 1,3 Fremme af brugen af innovative kilder og metoder (hvis kvalitet er blevet behørigt vurderet)	+	++	++
	SO 2 Udvidelse af statistikkernes dækning til hele økonomien og sikring af udtømmende data om lønforskelle mellem kønnene	+	+	++
	SO 3 Forbedring af sammenhængen med beslægtede statistiske områder	+	++	++
	Konsekvenser for de grundlæggende rettigheder, herunder fremme af ligestilling	+	+	++
	Sociale konsekvenser	+	++	++
	FN's mål for bæredygtig udvikling	0	+	++
Sammenhæng med de overordnede mål for EU's politik (-- til ++)	Sammenhæng	-	+	+

Effektivitet (-- til ++)	Effektivitet	0	++	+
--------------------------	--------------	---	----	---

Monitorering og evaluering

Resultaterne af en ny ramme for arbejdsmarkedsstatistikker om virksomheder vil blive overvåget og evalueret ved hjælp af de operationelle mål, der er fastsat under hvert af de specifikke mål. For at nå dette mål er der udarbejdet 20 monitoreringsindikatorer og foreløbige mål. En første evaluering som afslutning på gennemførelsesfasen er planlagt inden for tre til fem år efter ikrafttrædelsen af den nye retlige ramme. Efter overgangen til anvendelsesfasen vil lovgivningens funktion og konsekvenser blive evalueret regelmæssigt hvert tredje til femte år.